

Sygn. akt III RC 28/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Otwocku – III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Witan

Protokolant: sekr. sądowy Ewa Wilczyńska

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2016 r. w Otwocku

na rozprawie

sprawy z powództwa T. K.

przeciwko małoletniej J. K. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową K. K.

o zmianę orzeczenia w zakresie alimentów

1. powództwo oddała;
2. nie obciąża powoda kosztami procesu.

Sygn. akt III RC 28/16

UZASADNIENIE

T. K. pozwem z dnia 02 lutego 2016 roku wniósł o obniżenie alimentów na rzecz swojej małoletniej córki J. K. z kwoty po 850 zł miesięcznie (ustalanej wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 12 sierpnia 2015 r.) do kwoty po 500 zł miesięcznie, podnosząc, iż w/w wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie był niesłuszny (pozew k. 1-8).

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości

(odpowiedź na pozew k. 26 – 28 akt).

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Obecny obowiązek alimentacyjny powoda wobec jego małoletniej córki został ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa- Praga w Warszawie z dnia 12 sierpnia 2015 roku w sprawie III C 1566/14 na kwotę po 850 zł miesięcznie.

(d. wyrok rozwodowy k. 9 akt, akta sprawy sygn. III C 1566/14).

W czasie wydawania wyroku w sprawie sygn. III C 1566/14 powód był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na stanowisku pomocnik mechanika z wynagrodzeniem równym minimalnemu wynagrodzeniu. W tym czasie zamieszkiwał wraz z partnerką w mieszkaniu w O., koszt wynajęcia którego (wraz z opłatami) wynosił ok. 1500 zł miesięcznie.

(d. akta sygn. III C 1566/14, zeznania powoda – nagranie płyta CD k. 58)

W chwili obecnej powód T. K. jest bezrobotny (w dniu 17 marca 2016 roku zarejestrował się jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w O.). Wraz z partnerką i dwójką jej małoletnich dzieci zamieszkuje w domu należącym do mamy partnerki. Największym kosztem utrzymania tego domu jest koszt ogrzewania (w sezonie grzewczym wynosi on nawet 1300 zł/miesiąc). W sumie koszty utrzymania w/w domu są jednak mniejsze niż koszty związane z utrzymaniem mieszkania, w którym powód zamieszkiwał wcześniej (jednym z powodów zmiany miejsca zamieszkania była chęć zmniejszenia tych kosztów).

Nadto na swoje wyżywienie powód potrzebuje ok. 400 zł miesięcznie.

T. K. jest osobą zdrową, zdolną do pracy, poza małoletnią pozwaną nie posiada innych osób na swoim utrzymaniu. W przeszłości był karany, odbywał karę pozbawienia wolności. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 30 grudnia 2015 r. (sygn. akt II K 735/15) powód został ponadto skazany za czyny z art. 279 § 1 kk, z art. 289 § 2 kk i z art. 280 § 1 kk na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności. Powyższy wyrok nie jest jednak prawomocny, a T. K. złożył od niego apelację (jest to już kolejny wyrok skazujący powoda za w/w czyny, poprzedni został uchylony).

(d. odpis wyrok k. 14-16, rozwiązanie umowy o pracę k. 52 akt, świadectwo pracy k. 51 akt, zaświadczenie z Urzędu Pracy k. 50 akt, d. zeznania T. K. – nagranie płyta CD k. 58)

Przedstawicielka ustawowa małoletniej K. K. posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; obecnie zatrudniona jest w pralni chemicznej (...), z wynagrodzeniem netto w wysokości ok. 1350 zł miesięcznie.

Zamieszkuje ona wraz z małoletnią pozwaną J. K. w mieszkaniu komunalnym, w którym miesięczny czynsz (wraz z zaliczką na wodę, ścieki i ogrzewanie) wynosi ok. 560 zł miesięcznie. Ponadto ponad 100 zł miesięcznie płaci ona za energię elektryczną, 50 zł za gaz, 130 zł za Internet i telefon.

Do usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniej J. K. (oprócz jej udziału we wskazanych powyżej opłatach związanych z utrzymaniem mieszkania, w którym zamieszkuje), zaliczyć należy ponadto koszty związane z edukacją małoletniej: koszty wyprawki szkolnej (w sumie ok. 700 zł rocznie), koszty wycieczek szkolnych (z reguły jedna kosztuje ok. 25 zł), koszt zielonej szkoły na zakończenie roku szkolnego (ok. 700 zł), koszt nauki języka angielskiego (ok. 200 zł miesięcznie, koszt ten jest pokrywany przez dziadków małoletniej); a także koszt obiadów szkolnych (ok. 50 zł miesięcznie) i innego wyżywienia (ok. 300 – 400 zł miesięcznie), koszt zakupu odzieży (średnio ok. 70-100 zł miesięcznie). W tym roku małoletnia przystąpi również do sakramentu Pierwszej Komunii Świętej, z czym wiąże się konieczność poniesienia dodatkowych kosztów związanych z zakupem ubioru, opłaceniem składek czy z organizacją przyjęcia komunijnego.

(d. zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach k. 39 akt, zeznania K. K. – nagranie płyta CD k. 58)

W czasie orzekania w sprawie rozwodowej sygn. III C 1566/14 usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniej pozwanej były zbliżone do obecnych (nie istniała wówczas jedynie potrzeba ponoszenia wydatków związanych z komunią małoletniej). Przedstawicielka ustawowa małoletniej pozwanej K. K. wówczas także zatrudniona była w pralni chemicznej (...), gdzie jej zarobki były równe płacy minimalnej (wynoszącej wówczas ok. 1280 zł netto miesięcznie).

(d. zeznania K. K. – nagranie płyta CD k. 58, akta sprawy III C 1566/14)

T. K. utrzymuje kontakt z małoletnią pozwaną. W ubiegłym roku był z nią na wakacjach w górach, a ponadto spotyka się z nią ok. 2 razy w miesiącu, często również rozmawia z nią telefonicznie. Powód zadeklarował także, iż zwróci K. K. połowę wydatków związanych z komunią małoletniej J. K., a w ramach udziału w wyprawce szkolnej kupił dla niej plecak.

(d. zeznania K. K. – nagranie płyta CD k. 58)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedstawionych przez strony dokumentów w postaci: odpisów wyroków (k. 9, 14-16), zawiadomienia (k. 17), zaświadczenia z AŚ (k. 18), deklaracji PIT (k. 29), orzeczenia o niepełnosprawności (k. 30), zawiadomienia (k. 31), faktur i paragonów (k. 32, 35-37), informacji o kosztach komunii (k. 33-34), kopii biletu (k. 38), zaświadczenia o zarobkach (k. 39), wydruku z e-dziennika (k. 40), potwierdzeń przelewów (k. 41 - 43), zaświadczenia z PUP (k. 50), świadectwa pracy (k. 51), oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę (k. 52), deklaracji PIT (k. 53-54), wydruków z otomoto (k. 55-57), a także zeznań T. K. (nagranie płyta CD k. 58) i zeznań K. K. (nagranie płyta CD k. 58), jak również akt sprawy sygn. III C 1566/14.

Powyższy materiał dowodowy Sąd co do zasady uznał za wiarygodny. Sąd odmówił jedynie waloru wiarygodności zeznaniom K. K. w zakresie, w jakim wynika z nich, że na wyżywienie dla siebie i córki wydaje ona (poza wydatkami na obiady szkolne dla córki) kwotę ok. 1200 zł miesięcznie. Zdaniem Sądu powyższa kwota jest zawyżona, albowiem mając na uwadze wskazane przez K. K. (i udokumentowane stosownymi fakturami i paragonami) stałe wydatki ponoszone przez nią na utrzymanie mieszkania oraz wydatki związane z edukacją i zakupem odzieży dla małoletniej, zważywszy na poziom dochodów przedstawicielki ustawowej małoletniej pozwanej, na wyżywienie dla siebie i małoletniej może ona wydawać maksymalnie ok. 1000 zł miesięcznie.

W pozostałym zakresie Sąd uznał zebrany w sprawie materiał dowodowy za wiarygodny, albowiem zeznania K. K. (poza wskazanym powyżej zakresem) oraz zeznania T. K. były spójne i zbieżne z przedstawionymi przez strony dokumentami.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 133 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. O zakresie obowiązku alimentacyjnego decydują w każdym razie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro). Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od różnych okoliczności natury społecznej i gospodarczej w których osoba uprawniona się znajduje. Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle można określić potrzeby życiowe, materialne i intelektualne uprawnionego (uzasadnienie do tezy IV uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86).

Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie, tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego też w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art. 138 kro). Dla stwierdzenia czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu wyżej wskazanego przepisu, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i możliwości mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków, powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi (uzasadnienie to tezy VII uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86). Przez zmianę stosunków w rozumieniu art. 138 kro rozumie się więc istotne zmniejszenie lub zwiększenie możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanego albo też istotne zwiększenie lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (tak np. T. Domińczyk, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod red. K. Piaseckiego, LexisNexis 2005 str. 839).

Zdaniem Sądu od czasu ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów należnych J. K. od jej ojca (czyli od sierpnia 2015 r.) nie zmieniły się w sposób istotny ani usprawiedliwione potrzeby małoletniej, ani też możliwości majątkowe i zarobkowe T. K. i K. K..

Wprawdzie w chwili obecnej powód nie pracuje, a w czasie orzekania w sprawie sygn. III C 1566/14 był on zatrudniony na podstawie umowy o pracę na stanowisku pomocnika mechanika z najniższym dopuszczalnym prawem wynagrodzeniem, to jednak możliwości zarobkowych i majątkowych powoda nie można utożsamiać z jego aktualnymi dochodami. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż możliwości zarobkowe należy rozumieć jako środki pieniężne, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych (tak np. uchwała pełnego składu (...) – Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42, wyrok SN z dnia 22 czerwca 2007 r., II UK 229/06, LEX nr 422753)). W ocenie Sądu mając na uwadze, że poprzednie orzeczenie rozstrzygające kwestię alimentów zapadło stosunkowo niedawno, a od tego czasu nie doszło także do zmiany w poziomie wykształcenia czy też stanie zdrowia powoda, jak również nie zmieniła się ogólna sytuacja na rynku pracy, uznać należy, iż możliwości zarobkowe powoda także się nie zmieniły. W ocenie Sądu, pomimo, iż T. K. jest osobą skazaną, mając na uwadze, iż jest on osobą młodą i zdrową, a dotychczas otrzymywał najniższe dopuszczalne prawem wynagrodzenie, jak również mając na uwadze fakt, iż zamieszkuje on blisko W. (w której stopa bezrobocia jest bardzo niska), jest on w stanie, przy dołożeniu należytej staranności, znaleźć pracę, z której będzie otrzymywał wynagrodzenie porównywalne z dotychczas otrzymywanym.

Zdaniem Sądu nie można uznać, aby skazanie powoda na karę 2 lat pozbawienia wolności w dniu 30 grudnia 2015 r. w sprawie sygn. II K 735/15 negatywnie wpłynęło na jego aktualne możliwości zarobkowe. Zauważyć bowiem należy, iż powód jest już osobą karaną (odbywał karę pozbawienia wolności), zaś wyrok Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 30 grudnia 2015 r. jest wyrokiem nieprawomocnym, a T. K. złożył od niego apelację.

Nie zmieniły się także, od sierpnia 2015 r., w sposób istotny usprawiedliwione potrzeby małoletniej pozwanej – wprawdzie obecnie matka J. K. ponosi również wydatki związane z komunią małoletniej, to jednak wydatki komunijne mają charakter incydentalny, a ponadto powód dobrowolnie zadeklarował, że zwróci połowę poniesionych przez K. K. kosztów związanych z komunią małoletniej J.. W rezultacie Sąd uznał, że od sierpnia 2015 r. potrzeby małoletniej J. K. nie zmieniły się w sposób istotny.

Nie doszło także do znacznych zmian w możliwościach zarobkowych matki pozwanej – K. K. zatrudniona jest w tej samej firmie co w sierpniu 2015 r. i osiąga zbliżone dochody do tych z 2015 r.

Z uwagi na powyższe, mając na uwadze, że nie zmieniły się w istotny sposób ani możliwości majątkowe i zarobkowe powoda, ani też usprawiedliwione potrzeby małoletniej pozwanej, Sąd uznał, że od sierpnia 2015 r. nie doszło do istotnej zmiany stosunków, o której mowa w art. 138 kro i powództwo o obniżenie alimentów oddalił.

Zauważyć przy tym należy, iż powód - domagając się obniżenia alimentów na rzecz córki – w istocie kwestionował w pozwie zasadność orzeczenia Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 12 sierpnia 2015 r. zapadłego w sprawie sygn. III C 1566/14, gdy tymczasem przedmiotem postępowania w sprawie o zmianę wysokości alimentów jest ustalenie, czy od ostatniego orzeczenia w sprawie o alimenty doszło do istotnej zmiany stosunków w rozumieniu art. 138 kro, nie zaś ocena, czy poprzedni wyrok alimentacyjny był słuszny.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc.